

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 K 40 F.
NEGYEDÉVRE 4 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KO-
RONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

◆ POLITIKAI NAPILAP ◆

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

Gorni Milanovacot elfoglaltuk

Kövess csapatai Kragujevac körletében előrehaladtak — A németek megszállták a Strazevica magaslatot — A bolgárok előrenyomulnak Nis és Leskovac felé — Meghíusult orosz támadások a Stripa mentén — A Rokitno-vidéken csapataink további tért nyertek

A Kövess tábornok vezérlete alatt álló hadsereg centruma tegnap heves harcok után elfoglalta *Gorni Milanovac városát*. Ez a tegnapi nap kiemelkedő eseménye, amely hamarosan kell hogy éreztesse hatását az egész szerbiai északi front hadműveleteire, közelebbről pedig azokra a harcokra, amelyek *Kragujevac*ért indultak meg. A *Kragujevac*ot védő szerb hadsereg ugyan máris kénytelen lépérlépésre hátrálni *Kövess* hadseregének balszárnya és a *Lapovo* irányából előretörő német hadosztályok elől, de most, hogy *Gorni Milanovac* a mi csapataink birtokába jutott, a *Kragujevac*i szerb csapatok csak a lehető leggyorsabb visszavonulásban kereshetnek menedéket, még pedig csakis a *Kraljevo* felé vezető uton, minthogy a menekvés többi iránya el van zárva előttük. — *Gorni Milanovac* elfoglalásával egyidőben a *Kövess*-hadsereg jobbszárnya, *Valjevo*tól délre előrenyomulva, megszállta *Razanát*, amely helység épp a közepén van a *Valjevo—Uzice* országútnak. Ha mindezekhez hozzászámítjuk boszniai seregünknek azt a sikerét is, hogy *Visegrád felől behatoltak szerb területre*, megállapíthatjuk, hogy Szerbia egész északnyugati része is rövid idő alatt az osztrák-magyar és német seregek hatalmába kerül. Szerbia keleti részén a bolgárok lankadatlan erélylyel üldözik a sokszorosán megvert ellenséget és veszedelmesen közelítenek *Nis* és *Leskovac* felé. A *Knjazevac*ból elindult bolgár csapatok ugyanis a *Tresibab Planina* elfoglalásáva kiüldözték a leghatalmasabb akadályt, amely a *Nisbe* vezető uton előttük volt, *Jirotból* pedig gyors előretöréssel *Vlasotincéig*, a *leskováci erődök* kapujáig jutottak el.

A többi hadszíntéren is a német, magyar és osztrák seregek sikereinek jegyében telt el a tegnapi nap. Az oroszok hosszú szünet után Kelet-Galiciában próbálkoztak a *Stripa mentén* levő állásaink elein, de kudarcot vallottak, viszont a mi támadásaink a *Styr vidékén* újabb orosz támaszpontok megszerzését eredményezték. — Az olaszoknak tegnap sem volt szerencsésük a front egyetlen szakaszán sem. — A nyugati hadszíntéren a németek *Lillétől* délnyugatra,

valamint a *Champagne*ban több fontos pozíciót ragadtak el a franciáktól.

Mai távirataink a háboru eseményeiről itt következnek:

A balkáni harctér Höfer jelentése

Budapest, október 31. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése a szerb hadszíntérről:

Visegrádtól keletre csapataink szerb területre nyomultak elő.

Kövess tábornoknak *Valjevo*tól délre előrenyomuló hadoszlopai *Razanánál* visszautították az ellenség lovasságait. Közvetlenül *Grn. Milanovac*tól északnyugatra az osztrák-magyar csapatok rohammal vettek be több, nagy haderőtől megszállt ellenséges hadállást. Itt 4 ágyút és 3 löszerkocsit zsákmányoltak. A 46. számú (*Egerländer*) népfőlközlő zászlóalját illeti a sikerek főérdeme. Egyidejűleg a német csapatok északról és északkeletről, harcolva elérték *Milanovac*ot és benyomultak a városba. A mi csapataink támadása is mindenütt tényrevalóan járt a *Kragujevac*tól északnyugatra fekvő területen.

A *Lapovotól* délnyugatra emelkedő *Strazevica* magaslat a németek birtokában van.

A bolgárok üldözés közben mindenütt nyugat felé nyomultak előre. *Slatinánál*, *Knjazevactól* nyugatra az ellenség tegnapelőtt még ellenállott. Újabb hír nincs. Ugyanabban az időpontban egy *Pirotból* kiküldött bolgár hadoszlop *Vlasotincéhez* közeledett.

HÖFER altábornagy a vezérkar főnökének helyettese

A német jelentés

Berlin, október 31. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) A nagy főhadiszállás jelentése a Balkán-hadszíntérről:

Kövess tábornok hadseregének német csapatai elfoglalták *Grn. Milanovac*ot. Innen északkeletre az oroszokat kivertük a *Satornja*-

Kragujevac-i miután a *Srebrenicától* délre fekvő állásából.

Gallwitz tábornok hadserege a *Moravától* mindkét oldalt messze visszazorította az ellenséget. 600 foglyot ejtett.

Bojadjeff tábornok hadseregéről újabb hírek nem érkeztek.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.

A bolgárok előnyomulása

Budapest, október 31. (Magyar Távirati Iroda.) *Pancse Doreff* budapesti bolgár főkonzul *Radoslavow* bolgár miniszterelnöktől a következő hivatalos táviratot kapta:

Hadseregeink az egész arcvonalon folytatták az ellenség üldözését.

Knjazevactól nyugatra elérték a *Timok*-és a *Morava* közötti vízváltató vonalat. *Knjazevactól* délre megszállottuk a *Tresibaba* hegy-csucsot, amely *Nis* és *Bela Palanka* felé megnyitja az utat.

A bolgár *Morava* völgyében csapataink elkeseredett harc után megszállották *Surdulica* helységet, a *Leskovacba* vezető utak csomópontját.

Kacsaniknál a szerbek előrehaladó oszlopainkat megtámadták. Visszavertük őket. Üldözés közben 2 ágyút és nagymennyiségű löszert zsákmányoltunk.

RADOSLAVOW.

Az angolok a szerb fronton

Páris, október 31. (Magyar Távirati Iroda.) A *Havas-ügnökség* jelenti *Szalonicikból*, hogy a frontra vezényelt angol csapatok egyesültek a szerb csapatokkal.

Megindult a dunai hajózás

Turn-Szeverin, október 31. (Magyar Távirati Iroda.) Az itteni kikötőből több magyar hajó, mely a háboru kitörése óta vesztegelt, elindult *Orsova* felé. *Kladovonál* a bolgár katonák lelkes éljenzéssel fogadták a magyar hajókat.

Szofia, október 31. (Magyar Távirati Iroda.) A „*Berettyó*” nevű magyar gőzös tegnap *Orsováról* *Viddinbe* érkezett.

URANIA

Hétfőn Kedden
november 1., 2-án

Danmark-film.

A hozomány

társadalmi dráma 3 felvonásban.

Főszereplő Emil Gregers.

Melyik a kettő közül

vigjáték.

Muki születésnapja

bobozat.

Füstbe ment házasság

vígjáték.

Felső Olaszország

természeti felvétel.

Előadások kezdete 5 és 7 órakor. Művészeit helyi árral, 9 órakor. Folytatás a helyi árral.

A színház fűtve van.

APOLLO

Ma, hétfőn

Előadások 5 és 7 órakor. Művészeit, 9 órakor. Rendés helyi árral.

Harczerű

mutatványok és

mérkőzések.

Bemutatásra kerül: Egy teljes ütközés lefolyása, tűzesség, huszárság, gyalogosság és utászokkal.

Ágyúk, gépfegyverek, aknák, kézibombák, páncélosautókkal.

Aki ezt a filmet látta, fogalmat nyer egy ütközés lefolyásáról.

Szalmaláng

társadalmi színmű 3 felvonásban és a kitérő kísérő műsor.

A szerb menekültek

Bukarest, október 31. Turn-Severinből jelentik: A szerb menekültek körében jó hatást tett az a hír, hogy a központi hatalmak katonai hatóságai a megszállott területeken védelmük alá helyezték és lepecsételték az elmenekült lakosság lakásait.

Várna bombázása

Bukarest, október 31. Az itteni orosz kö- rök azt mondják, hogy Oroszország Várna lö- vetésével nem akart partraszállást előkészíteni, hanem csak be akarta vezetni a Bulgária elleni ellenségeskedéseket.

Bukarest, október 31. Öt orosz cirkáló ma reggel ismét megjelent Schala foknál, a bolgár partok közelében. A sűrű köd és a tenger erős hullámzása azonban minden akciót megakadályozott.

A bolgár-görög megegyezés

Bukarest, október 31. Az itteni sajtó a bolgár-görög megegyezést befejezett tény gyanúnt tekinti.

Görögország és az entente

Lugano, október 31. A Stefani-ügynökség ismerteti annak a közlésnek a szövegét, melyet a görög követ az olasz külügyminiszteriumban tett. A közlemény ezeket mondja: Ámbár a görög kormány mindenkor megcáfolta a tendenciózus híreket, mégis fölhívja az olasz kormány figyelmét arra a manőverre, amelynek az a célja, hogy Görögország és a négyes szövetség viszonyát kielesítse és a nyugaton bizalmatlanságot és ellenségeskedést szítson Görögország iránt, Görögországban pedig az entente áhamokkal szemben ellenséges áramlatot idézzen elő. Semmi sem igaz azokból a közleményekből, melyek a Dodekanezosról szóltak, továbbá arról, hogy Konstantin király vonakodott fogadni az entente-követeket, ugyancsak Sofulisnek a bolgár királylyal, valamint a pétervári görög követnek a Balkán-ügyek ottani igazgatójával folytatott beszélgetéseiről elterjedt hírek sem valók. Az ilyen tendenciózus hírekkel ellentétben *Görögország megbecsülhetetlen szolgálatokat tett és fog is tenni Szerbiának és az entente-hatalmaknak.*

A Secolo azt írja, hogy ez a közlés nem érdemel bizalmat és azt a reményét fejezi ki, hogy különösen az olasz kormány minden preventív eszközt meg fog ragadni, hogy valamely görög akció ne érinthesse az olaszok balkáni életérdekeit.

A görög-francia kölcsön

Athén, október 31. (Magyar Távirati Iroda.) — A francia kormány a legutolsó kölcsön utolsó részletét, amely 12 millió frankot tett ki, a görög kormány rendelkezésére bocsátotta.

Salandrát sürgetik a balkáni akcióra

Lugano, október 31. Az entente-hatalmaknak Salandrához intézett figyelmeztetései, hogy csatlakozzék a balkáni hadműveletekhez, egyre sürgetőbb, sőt fenyegető hangon szólnak. A *Popolo d' Italia* ma „a népek nevében”, azaz az entente nevében kategorikus felszólítást intéz Salandrához: *küldjön 500,000 embert Szalonikibe, hogy segítsen föltartóztatni „a barbár Németországnak” a Közép-tenger elleni előnyomulását és ezeket írja:*

— Nem Triesztért vagy Trientért volt szükségünk erre a háborúra, hanem hogy *szétzuzzuk a német barbárságot s hogy a németeket távollartsuk a Közép-tengertől. Ma, amikor Görögország és Románia meg vannak nyerve Németország számára s amikor Szerbia csak*

nem megsemmisült, követeljük a kormánytól, hogy azonnal avatkozzék be az entente oldalán. Ezt akarja a nép, Salandra ur, és tudni fogja keresztülvinni akaratát.

Az angol követségnek ez az orgánuma azonban más intelmet is intéz Salandrához, nevezetesen azt, hogy „a kigyó Giolittinek” és egész Itáliában elterjedt híveinek *tapossa szét a fejét.* Ez a banda — ugymond már odáig vitte, hogy Piemontban és más tartományokban már *erős elégtelenség uralkodik a háború ellen,* melyet úgy állítanak oda, mint minden inség és szociális baj forrását. Salandra tehát lánson hozzá, hogy véget vessen e banda üzemeinek. A nép mögötte lesz épp úgy, mint májusban.

Egy volt román miniszter a háború végeredményéről

Bukarest, október 31. Nenitescu volt miniszter, a konzervatív párt kiváló tagja, a *Stearul* munkatársának a következőket mondta:

— *A háború végeredménye a központi hatalmak győzelme lesz.* A mai helyzet eléggé feljogosít erre a következtetésre. Az a remény, hogy Németország pénzügyi kimerülés vagy élelmiszerhiány folytán tönkremegy, minden alap nélkül való. Épp ilyen hamis volt az Oroszország és Anglia emberanyagának kimeríthetlenségébe vetett hit. E két országban *új hadseregek szervezésének lehetősége a tiszthiány miatt korlátolt.*

Olaszország sem fogja megmenteni a helyzetet. Ez az ország semmiképen sem volt képes befolyásolni a hadi helyzetet, mert beavatkozása óta Oroszország a legnagyobb vereségeket szenvedte.

Mihelyt a nehéz tüzéség és a munició Konstantinápolyba érkezik, *Gallipolit ki fogják üríteni és egy erős török-német hadsereg vonul Egyiptom felé.* Anglia az ő egyiptomi uralmában és az Indiába vezető uton erősen fenyegetve van s ezért *hamarosan is hajlani fog a békére.* Ebben a pillanatban azonban *Romániára,* amely az egész időn át habozó politikát folytatott, *nehéz órák következnek.*

Szerbia és az angol világhatalom

Frankfurt, október 31. A *Frankfurter Zeitung* jelenti Kopenhágából: A *Politiken* azt írja, hogy *Landsdowne* márkinak a felsőházban mondott beszéde úgy hat, mint *Szerbia halálos ítéletének megerősítése.* Az angolok láthatóan többre értékelik a *bolgár* csatatereteket, mint a szerbeket. A bolgár csatateretnek a szövetségesekre nézve meg van ugyan az előnyük a tenger közelsége miatt, azonban a hadműveletek eredménye erkölcsi tényezőktől is függ. A szövetségesek tekintélye súlyedni fog, ha Szerbiát cserbenhagyják. — Ez a körülmény a *görögöket és a románokat, sőt talán Anglia egyiptomi és indiai alattvalóit is a szövetségesek hátrányára fogja befolyásolni.* A Németország világhatalmában való hit az egész *mohamedán világban mindenütt meg fog erősödni.* A központi hatalmak balkáni operációinak gyors előretörése a szövetségesek hadvezetésének fogyatékoságait bizonyítja. — Ámbár a német-osztrák-magyar balkáni akció kétségtelenül a *Suez-csatorna, Egyiptom, India és Perzsia ellen irányul,* tehát a legfontosabb angol élet-érdekekbe vág, a szövetségesek mindazonáltal csak a *megfontolások stádiumánál* tartanak, hogy hogyan kezdjék meg az akciót.

Római csapatok az orosz határon

Bukarest, október 31. (Magyar Távirati Iroda.) Megbízható hírek szerint *Románia rövidesen visszavonja csapatait a bolgár határról és az orosz határra veti azokat.*

Az orosz háború Höfer jelentése

Budapest, október 31. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — *A főhadiszállás jelentése az orosz hadszíntérről:*

Az ellenség *Stripa-arcvonalunk* ellen tegnap újra fokozott tevékenységet fejtett ki. Az orosz tüzéség ez arcvonalunk ellen különböző szakaszokon erősen tüzelt és egy helyen arra irányuló kísérletet is tett, hogy a *Stripán átkeljen, de ezt tüzelésünkkel megghusítottuk.*

Lucktól délkeletre újra lelőttünk egy orosz repülő

Támadásaink *Czartorijsktól nyugatra lépcsőről-lépésre* tért hódítanak. Erős orosz ellentámadásokat vertünk vissza.

Északkeleten ezenkívül nincs újság.

HÖFER altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A német jelentés

Berlin, október 31. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelentése a keleti hadszíntérről:*

Hindenburg tábornagy hadcsoportja: Központosított tüziünk arra kényszerítette az oroszokat, hogy *Plakanen helységet a Misse északi partján ismét kiürítsék.*

Ljót bajor herceg tábornagy hadcsoportja: A helyzet változatlan.

Linsingen, tábornok hadcsoportja: A *Czartorijsktól nyugatra* intézett támadás elérte azt a vonalat, amely a *komarowi* magaslat keleti szélétől a *Podgoricétől* keletre fekvő területig húzódik. A hatalmunkba kerített állásokat az oroszok ismételt éjjeli támadásával szemben, részben elkeseredett harcok árán, megtartottuk. Mintegy 150 orosz elfogtunk, akik tizenegy különböző ezredhez tartoznak.

LEGFELSŐBB HADVEZETŐSÉG.**Goremykin fenyegetőzik**

Genf, október 31. (Magyar Távirati Iroda.) A *Petit Parisien* pétervári levelezője beszélgetett a helyzetről *Goremykin* orosz miniszterelnökkel, aki a következő kijelentéseket tette:

— *Oroszországot nem kötik Franciaországgal és Angliával olyan szerződések, amelyek szerint nem köthetne külön békét. A nép azonban végig akarja harcolni a háborút. A fegyverkezés nehéz kérdése legközelebb kedvező megoldást nyer. Közeledik a pillanat, a mikor Oroszország több millió katonát küldhet a frontra.*

A belga-francia harotér**A németek nagy sikerei**

Berlin, október 31. — (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) *A nagy főhadiszállás jelentése a nyugati hadszíntérről:*

Neuville-től északkeletre a bajor csapatok 1100 méternyi kiterjedésben elfoglalták a franciák állását. Mintegy 200 foglyot ejtette, 4 gépfegyvert és 3 aknavetőt zsákmányoltak. — Az ellenség ellentámadását este visszaverték.

A *Champagneban Le Mesniltől északra* egy messze kiszögélő árok rész az október hó 29-ikéről 30-ikára virradó éjszaka az ott álló századok ellen intézett tulerős támadás folytán a franciák kezébe került. Tahure mellett délután csapataink támadtak és rohammal elfoglalták a *Butte de Tahurét* (192-es magaslat). A helységtől északnyugatra a harc egész éjszakán át tartott. 21 francia tisztet, köztük 2 zászlóaljparancsnokot és 1215 főnyi legénységet fogtunk el.

A császár a hősök emlékéért

Genf, október 31. (Magyar Távirati Iroda.) A Havas-ügynökség jelenti: Vilmos császár jelen volt a st. quentini temetőben annak az emlékműnek a leplezési ünnepélyén, melyet az ottani kórházakban elhunyt német és francia sebesültek emlékére emeltek.

Az olasz háború**Az olasz offenzíva sorozatos kudarcával**

Budapest, október 31. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.) — A főhadiszállás jelentése az olasz hadszíntérről:

Az olaszok tegnap is megismételték támadásaikat a tolmeini és a görzi hídfők ama pontjai ellen, amelyek eddig is a leghevesebb harcok középpontjában voltak, valamint a doberdoi Karszt-fensík több pontja ellen is. Így újra elkerekedett közelharcok fejlődtek ki, amelyek több ponton éjjel is tovább folytak, de mindegyiket azzal végződtek, hogy csapataink állásaik birtokában maradtak.

A tiroli arcvonalon a Tonale-szakaszon ismét véresen vertük vissza az ellenség támadásait. A Col di Lanán levő erődítéseinke előterében csend állt be. Mint mindenütt, úgy itt is birtokunkban van a fő hadállás.

HÖFER altábornagy

a vezérkar főnökének helyettese.

Giolitti a királynál

Essen, október 31. A Generalanzeiger jelenti Luganon át Turinból: Giolitti a királyhoz hívták.

Velence bombázása

Lugano, október 31. A lapok a Velence elleni légi támadás megtorlásául követelik, hogy az állam kobozza el a Palazzo Veneziaát, továbbá az Este-villát és az Olaszországban levő összes osztrák és magyar villákat, valamint az osztrákok és magyarok összes magántulajdonát.

HIREK**A reformáció évfordulója**

A debreceni protestáns világ ma ünnepelte meg a reformáció évfordulóját.

A református Nagytemplomban délelőtt 9 órakor tartott istentiszteleten emlékeztek a nagy számban összegyűlekezett hívők a reformáció évfordulójáról. A templomot színiültig megtöltő ünneplő közönség a 37. dicséret első verse után a 137. dicséret első és hatodik versét énekelte el, ezután a kollégiumi kántus Schneider „A reformáció ünnepén” című gyönyörű templomi énekét énekelte. — Az ünnepi istentiszteletnek kimagasló aktusa következett ezután: Baltazár Dezső dr. püspök mondott nagyhatású imát és tartott gyönyörű, magas szárnyalású egyházi beszédet, amelyben a reformációról emlékezett. A püspöknek mély hatást keltő egyházi beszéde után a kollégiumi kántus Luther énekét énekelte el, majd urvacsoraosztás fejezte be a reformáció emlékének szentelt istentiszteletet.

A kollégiumi Hittanszaki Önképző Társulat az istentisztelet után az Emlékkertben a gályarabok szobránál tartotta meg az emlékünnepélyét, amelyet a kollégiumi kántus vezetett be „A gályarabok éneké”-vel. Balázs Győző református teológus szép emlékbeszéde után Thamó Béla teológus szavalt a nagy hatással János Zoltán „A hitvallók” című gyönyörű költeményét. Ezután a debreceni középiskolák református növendékei megkoszorúzták a gályarabok emlékoszlopát.

Délután 5 órakor ugyancsak a kollégium disztermében folytatódott az emlékezés ün-

nepe nagyszámú közönség részvétele mellett. A kollégiumi kántus éneke után Ferenczy Gyula dr. egyetemi tanár, a H. Ö. T. felügyelő tanára mondott nagy figyelemmel hallgatott, hatásos megnyitó beszédet. Vértessy Gabriella urleány nagy sikerrel szavalt a Emőd Tamás „Rab predikátorok éneke” című versét, majd Ferenczy Károly, a H. Ö. T. alelnöke mondott szép ünnepi beszédet. Kacsó János teológus „Oh, Ábrahám Ura” kezdetű éneket adott elő Szabó Gyula teológus harmonium-kíséréte mellett, nagy tetszést keltve. — Végül Szaplóczay Bertalan teológus Porkoláb-Gyula „Luther” című költeményét szavaltta el, amely után közének zárta be a szép ünnepélyt.

Az ág. ev. templomban is a reformáció emlékének szentelték a mai istentiszteletet, amelyen Materny Lajos főesperes mondott nagyhatású egyházi beszédet. — Azután urvacsora-osztás következett.

— A hadikölcsön állandó bizottság holnap, hétfőn délelőtt 12 órakor a városháza kitanács-termében Domahidy Elemér főispán és Márk Endre polgármester elnöklété alatt ülést tart. A t. tagok felkéretnek, hogy a gyűlésen megjelenni sziveskedjenek.

— A hadügyminiszter képviselője a debreceni katonai kórházakban. Magasrangú látogatói voltak ma a debreceni katonai kórházaknak. Töply dr. vezértörzsorvos, a hadügyminiszter kiküldöttje érkezett Debrecenbe adjutánsával, Wildner dr. és megsejmelte a Ferenc Szalvátor főherceg katonai megfigyelő barak-kórházat, a Dmke-internátusban levő katonai megfigyelő kórházat és a többi vöröskeresztes kórházakat. A vezértörzsorvos mindenütt kifogástalan rend, példás tisztaság mellett a beteg katonák jó ellátásával és helyes kezeléséről győződött meg és a legmelegebb elismerésnek adott kifejezést Domahidy Elemér főispán, miniszteri biztos előtt, aki a háború óta fáradhatatlan buzgalommal intézi a katonai kórházak adminisztrációját. Ugyancsak a legnagyobb elismeréssel és köszönettel adózott a hadügyminiszter kiküldöttje Kenézy Gyula dr. udvari tanácsos, egyetemi tanár főtörzsorvosnak, a debreceni katonai megfigyelő állomás felügyelő főorvosának.

— Debreceni tisztek kitiintetése. A király Berg Armin báró 7. huszárezredbeli alezredesnek az ellenséggel szemben vitéz és eredményes magatartása elismerésül a vaskoronarend 3. osztályát a hadiékítménnyel, Jármay Ödön, a 2. népfőlkelő huszárezrednél beosztott népfőlkelő főhadnagynak és Győri Géza, a 2. honvédhuszárezrednél beosztott főhadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül a hadidisztményes 3. osztályu katonai érdemkeresztet adományozta, továbbá megparancsolta, hogy Clément Pál 7. huszárezredbeli századosnak az ellenséggel szemben vitéz magatartásáért, Reiner Gábor 7. huszárezredbeli tartalékos főhadnagynak, Fömötör József, a 2. honvédhuszárezrednél beosztott méneskari főhadnagynak, Irinyi István 7. huszárezredbeli hadnagynak és Kovács Jenő dr. 3. honvédgyalogezredbeli tartalékos hadnagynak az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért a legfelső dicséret elismerés tudtul adassék.

— Kincstári tűzifa az állami tisztviselőknél. Az állami tisztviselők országos egyesületének közbenjárására a földmivélségi miniszterium elrendelte, hogy a kincstári tűzifaraktaarak elsősorban az állami tisztviselők szükségletét lássák el. Minden erdészeti hivatal utasítást kapott, hogy a családok tisztviselőnek legfeljebb 4, nőtlen, de háztartást vivő tisztviselőnek legfeljebb 2 köbméter tűzifát szolgáltassanak ki a kincstári árjegyzék szerint. — A debreceni állami tisztviselők remélik, hogy az illetékes erdőigazgatóság irántuk való teljes jóakarattal fogja ezt a rendeletet végrehajtani.

— Ma este mutatják be a Royal-Orfeum novemberi új műsorának előadását. Mint már ismeretes, a népszerű mulatóhely a fővárosi artista-világ legjobb erőit szerződtette az új előadás-sorozatára. A műsoron nagyszerű mutatványokon kívül a tánc- és dalművészet legújabb számai szerepelnek. Nagy érdeklődésre tart számot a Kling-pár által előadott „Apa és

fiu” című német és a „Megcsipve” című magyar bohózat, melynek szereplői Váradus Adus, Bodrogi Kató, Vecsey Miklós és Sárady Jenő.

— Az ügyvédi kamara hadikölcsön-jegyzése. A debreceni ügyvédi kamara ma délelőtt 11 órakor rendkívüli közgyűlést tartott, amelynek egyetlen tárgya volt: a harmadik hadikölcsön-jegyzésében való részvétel. Szilágyi Imre elnök a hazafias áldozatkészre buzdító szavakkal nyitotta meg a rendkívüli közgyűlést. Ezután Kőrösi Kálmán dr., a kamara titkára terjesztette elő az előadói javaslatot, amely azt kérte a közgyűléstől, határozza el 50,000 korona jegyzését a harmadik hadikölcsönből. A nagy számmal jelen volt tagok egyetértő lelkesedéssel fogadták el az előadói javaslatot s az elnök viharos eljenzés közepette enunciaálta azt a közgyűlés határozata gyanánt. A debreceni ügyvédi kamarának ezzel összesen 130.000 korona hadikölcsön-jegyzése van, ami kétségkívül örvendetesen imponáló bizonyosság a mellett, hogy az ügyvédi kamara is méltóképpen részt kér magának az ország gazdasági erejének kimerülhetetlenné jételében.

— A huszti ecethamisítás. Az ecethamisítási bűnygyben folyó rendőri nyomozás újabb érdekes adatok birtokába jutott. Pető Pál dr. rendőrfogalmazó, akit a huszti ecetgyárba küldtek ki, ma délelőtt telefonon számolt be a nyomozást vezető Mile Pál rendőrkapitányának arról, hogy a huszti ecetgyárban tiszta hangyasavat is talált, amelyet az eddigi adatok szerint ecetgyártásra használtak. Pető fogalmazó a gyárban talált hangyasav-készleteket lefoglalta.

— Derekassy István jubileuma. A debreceni tűzoltó- és mentő-egyesület ma este lelkes és meleg ünneplésben részesítette Derekassy István dr. mentőegyesületi főorvost és tiszteltbeli főparancsnokot, abból az alkalomból, hogy már 20 esztendő óta tölti be általános meglegedésre és elismerésre méltóan ezt a jelentőségteljes pozíciót. A jubileumi ünnep nagy számmal jelentek meg Derekassy István dr. tisztelői és mindazok, akik a közjára 20 esztendő óta kifejtett buzgó munkássága felett elismerésüket óhajtott nyilvánítani. Debrecen város részéről Tóth Emil dr. tanácsnok jelent meg a jubileumon, amelyen a mentőegyesület díszes emléklapot nyújtott át Derekassy István dr.-nak.

— Sok pénzt takarít meg, ha kávéját a Royalban fogyasztja. Fekete v. tejes kávé 34 fillér, tea 50 fillér. Domino, sakk díjtalan.

— A szegény gyermekek felruházására újabb a következők adakoztak: Ngs. Szilágyi József százados ur gyűjtése 85 korona, Fried Samu gyűjtése 50 korona, Csarnok asztaltársaság, Porges és Társa 10—10 koronát, kalabriász-párti, Kontsek Kornél, délutáni kalabriász-párti 5—5 koronát, Trnka Ferenc, Ráhrer Sándor 4—4 koronát, Neuwirth Benő, Landau Izsó, Faludi Ferenc, Kolb Jakab, Neumann Lajos, Kroh Vilmos, Kun Samu, ifj. Csengeri Ignác, Neumann Nándorné, Ohrenstein Dezső, Weinberger Mór, Heimer Géza, Gottlieb Emil, Kenyeres Károly, Ernst Vilmos, Heller Zsigmond, Falk Antal, Heimovits József, Berger József, Müller Jenő, Burger József, Stern József és testvére, dr. Rex Ferenc, Mandel Lipót, Mihalovits Jenő, özv. Cégely Ferencné, Kertész Márton, Rosenberg Dávid, Roth Adolf, Braun Irén, Hegedüs Sándor, Stelner Sándor, Nagy Samu, Fáy Bertalan, Feldmann Dániel 2—2 koronát. Fogadják a szegény gyermekek nevében a „Dréher-asztaltársaság” hálás köszönetét. A z elnökség.

— Royal-étterem elfogad napi és havi abonemákat.

— **A hadkiállításon felülfizettek:** Két katonára 1,60, N. N. 10 fillér, N. N. 1 kor., Békés Emil 1 kor., Katona Sándorné 30 fillér, N. N. 10 fillér, Hrabéczy 1 kor., Ferenczy László 50 fillér, N. N. 10 fillér, András N. 50 fillér, N. N. 30 fillér, Major Gyula paptamási lelkész 50 fillér, Labor Béláné 10 fillér, N. N. 60 fillér, N. N. 20 fillér, N. N. 50 fillér, Lőrincz József 20 fillér, Arany József 1 kor., N. N. 10 fillér, N. N. 80 fillér, N. N. 50 fillér, Sárkány 50 fillér, N. N. 1 korona, Kiss Miklós Éradony 1 korona 50 fillér, Csabay Artur 50 fillér, Pécsy Henrik 50 fillér, Hadig Béla 1 kor., Bálint Lajos 50 fillér.

— **Életunt szerelmesek.** Vasárnap kora reggel életveszélyes sérülésekkel szállították a mentők a közpórházba Hajdu Istvámet és Kiss Sándort az Eötvös-utca 30. szám alatti házból. A 20 éves fiatal asszony, akinek az ura katonai szolgálatot teljesít, szerelmi viszonyt folytatott Kiss Sándor 17 éves fiatalemberrel, amiért az ismerősei megszólták és szemére vetették, hogy vigadozva éli napjait, amikor az ura háboruban van. Ezek a szüntelen szemrehányások vitték rá a szerelmeseket arra, hogy együtt haljanak meg. Előbb Kiss Sándor lőtte magát mellbe, azután az asszony kikapta kezéből a revolvert és mellbe lőtte magát. Levelet hagytak hátra, amelyben a rendőrséget arra kérik, hogy együtt temettesse el őket. A szerelmesek állapota válságos.

— **Szerbia és a szerbek** címmel jelent meg egy rendkívül érdekes füzet, amely a legaktuálisabb hadiszintér országát és népét, Szerbia kivonatos történetét ismerteti. Szerbia térképével ellátott kis füzet tartalma a következő: A szerb nép a török uralom alatt. A török invázió. A török uralom alatt. A felszabaduló harc. A belső viszonyok fejlődése egészen az állami önállóságig. Gazdasági és szociális állapotok. A szerb hadsereg. Az osztrák-szerb viszony. — A füzet ára 50 fillér. Minden könyvkereskedésben kapható.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Pilseni sörházberletünk két évi próbaesztendeje ma lejárt. — Katonai kötelezettségünk megátal abban, hogy új berletet kössünk. Azonban kötelességünknek tartjuk, hogy a kedves vendégeinknek úgy az én, mint az orosz fogságban levő társam, Zsédely István nevében is jóakaratu pártfogásukért hálás köszönetünket kifejezzük. Tisztelettel Ha a s z R e z s ő.

— **Még egy olasz hadüzenet.** Mégis csak bátor nép az olasz, akárki mit mond. A balkáni akcióban ugyan nem mer résztvenni, de legálább hadat-üzent, no, nem Németországnak, hanem — a magyar keserűviznek. A „Secolo“ hírdetési rovatában található a következő hadüzenet:

Háboruban vagyunk Magyarországgal? Azt kell hinnünk, hogy nem, mert ma is mindenütt használják a magyar vizeket: a János-t, az Apentat, a Ferenc József-et, stb., amelyek kizáróan Ausztria-Magyarországból valók. Pedig az igazi nemzeti keserűviz, amely épp oly megfelelő és hatásos, mint a hírneves magyar hashajtók. A Dolomina (Magnesia Fluida) a Veneto-trieszti társaság régi produktuma a leg hatásosabb, páratlan hashajtó. Mindenütt kapható!

Ezek szerint minden olasznak hazafias kötelessége olasz hashajtót használni. Egy pohár keserűviz az olasz hazáért meg nem árt... Ámbár hiszen tudnak ők szaladni keserűviz nélkül is.

— **35 dekás táborig postadobozok,** melyben a harctérre élelmiszereken kívül minden kiülhető, 20 fillériével kaphatók Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Debrecen, Piac-utca 49. és minden dohány-

SZINHÁZ

*

MŰSOR:

HÉTFŐ: Délután: *Molnár és gyermeke.* Este:

A bájos ismeretlen.

KEDD: *A bájos ismeretlen.*

SZERDA: *Az ördög.*

CSÜTÖRTÖK: *A bájos ismeretlen.*

PÉNTEK: *Konstantin abbé. (Ujházy-est.)*

A gazdag Bulgária.

Az agrárviszonyok. — Ipar és kereskedelem. — A külkereskedelem statisztikája.

Most, hogy Bulgária felé fordul a háborus világ érdeklődése, nem lesz érdektelen, ha ennek az országnak gazdasági viszonyait főbb adataiban ismertetjük. Területe az 1908-ban és 1913-ban hozzászámolt keletruméliai és macedóniai provinciákkal együtt 115,000 négyszögkilométer, lakossága ötmillió. A népesség, noha a kivándorlás nem jelentéktelen, állandó növekedésben van. A lakosság túlnyomó része görög katolikus, a mohamedánok száma félmillió. Az ország szinte kizárólagos keresetforrása a mezőgazdaság, a lakosság négy-ötöd része kizárólag ebből él. A legutóbbi (1897-iki) statisztika 800.000 gazdaságot állapított meg, négymillió hektár területen, ami az egész földterület negyven százaléka. Ezek az üzemek csak részben a parasztok tulajdonai. Bulgáriában még fennmarad egy fajtája a jobbágyaságnak. A birtokok a földterületet a tiszta jövedelem egy százaléka ellen engedik át megművelésre. A föld a folyamvölgyekben és dombos vidéken nagyon termékeny és noha a gazdálkodás nem éppen belterjes, az országot a saját szükségén kívül bőven ellátja gabonával, gyümölcseivel és fűszerekkel. Első helyen áll a buza (1,090.000 hektár), aztán jön a tengeri (610.000 hektár), az árpa (260.000 hektár), a rozs (230.000 hektár); a burgonyát alig ismerik. A kivitelben főleg buza és tengeri szezrepel. A többi földtermékekből főleg a nagyon kiterjedt fűszerek és zöldségtermék kell megemlíteni (60.000), a dohányt (10—15.000 hektár), kenderet és cukorrépát (3—3000 hektár). Szilvafákkal 5000 hektár van beültetve, szederfákkal selyemtenyésztési célokra 2000 hektár. A szőlőművelés a múlt század végén a filokszéra következtében nagyon visszaesett, de azóta ismét jelentékenyen emelkedett. A venyigékkel beültetett terület, mintegy 90.000 hektár. Világhíres a boldgár rózsakertészet. Keletruméliában van a világ legnagyobb rózsakertje, 7000 hektár tisztán rózsákkal beültetve egy tagban. Nagyon jelentékeny a bolgár állattenyésztés, miután nincs hiány kövér legelőben. Van 600.000 ló, 2,400.000 szarvasmarha. A juhtenyésztés különösen nagy, a juhok száma nyolc és fél millió. Ellenben a sertésenyésztés jelentéktelen, mindössze félmillió. Az ipar még nagyon fejletlen. Kevés a tőke és hiányoznak a legfontosabb nyersanyagok, főleg a szén. Az utóbbi időben azonban külföldi tőke segítségével ezen a téren is haladás mutatkozik. Vannak kisebb szövet- és szappangyárak, malmok, sörfőzők, szeszfőzők, cukor- és gyufagyárak. Van aztán dohányipar, rózsaoilaj termelés (kivitel 5—10.000 kilogramm évente), paszomány és szörmeáru készítés. Drágább cikkeket, főleg textilárakat, fényűzési cikkeket külföldről kell behozni. A kereskedelem vízi és szárazföldi utakon bonyolódik le. A vízi forgalom Várna, De-degacs és Burgas tengeri- és Ruszcsuk és Spichton dunai kikötőkön át megy. A vasúti vonalak között legnevezetesebb a Keleti vonal: Belgrád—Nis—Szófia—Filipopol—Drinápoly, és a Ruszcsuk—Budapesti vonal. A vonalhálózat máris 2500 kilométer, amely évről-évre emelkedik. A hajóforgalom a kikötőkben évente 35.000 hajó, nyolcmillió regiszter tonnával.

A külkereskedelem az utóbbi években nagyon fejlődik. 1910-ben a forgalom mintegy 300 millió koronára rugott. Ebből 180 millió a behozatal és 120 millió a kivitel. Ausztria-Magyarország a behozatalban 50 millióval, Németország 36 millióval szerepel. Az a kép, amelyet ez adatok elénk tárnak, egy nagyjövőjű hangyaszorgalmu nemzet szakadatlan törekvésű mutatják a kultúra, a haladás, a jólét és a nemzeti nagyság csucsai felé.

ADJUNK LÁTCSÖVEKET KATONÁINKNAK!

Jó távcső egész csapatokat megmenthet a meglepetés veszedelmétől és az ellenség kikémlésére is a legbiztosabb segítő eszköz. Küldjük el távcsöveinket hős katonáink számára a Hadsegélyző Hivatal címére (Budapest, IV. Váci-utca 38. szám.)

Apró hirdetések

Finom hímzéseket, horgolást, fehérnemű varrást és javítást elfogad egy hadbavonult családanya — olcsó árak mellett. — Kéri a n. é. közönség pártolását, hogy családját a háboru tartama alatt fenntartsa. Késes-utca 37. Nyiriné.

Platal fodrász segéd vagy tapasztalt gyakornok kedvező feltételek mellett modern berendezett üzletben alkalmazást nyer. Bűdszentmihályon Lukács Gyulánál.

Keresek egy zsoha konyha és kamarát. Cim Piac 58., a vicénél.

Lakberleti szabályzat kiadó cédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóhivatalban.

Kiadó

Sörözarnak és vendéglő! A Kossuth- és Piac-utca sarkán lévő legmodernebb berendezésű alagsori vendéglő és sörözarnok 1. évi november 1-től kezdve kiadó. Érdeklődők forduljanak a Debreczeni Első Takarékpénztárhoz.

Zomán címtábla megrendelhető Hoffmann és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

Kapucsdulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóban.

Veszek fél és 1 literes üvegeket bármely mennyiségben Békés Emil, Vörösmarty-utca 1.

Pénzkölcsön

értékpapírokra, szerzőjegyokra, hadi kölcsön kötvényekre.

Hadi kölcsön
100 koronánként 80—
Ezért a szerzőjegy 18—
Osztrák " " 30—
Glas " " 28—
Jász " " 10—
Ezért a " " 6—
Földi Hatal " 70—
Köszöneti " 120—

Ha az értékpapír másutt van letétben, kiváltjuk és arra a fenti kölcsönt adjuk. Külföldi pénzeseket, arany érmeiket a legmagasabb napi áron beváltunk. Debreczeni Pénzváltóbank és Zálogkölcsön Rész.-Társaság SIMONFFY-UTCA 13. Telefon 298.

Tarhonya

tiszta buza lisztből készült vizes tarhonyát mázsánként 100 K-ért szállítok. Czim kiadóhivatalban.

Takarítónő keresetlik a kora reggeli órákban. Cim a kiadóban

Kereskedők figyelmébe ajánlom

Gőzkávépörköldé és fűszermalmomat

Gróf Dégenfeld-tér 1. alatt, pörköldést és örlést a legutányosabb árban eszközlök. A tisztelt vevőközönségnek ajánlom a naponta frissen pörkölt kávét, a nálam vásárolt kávét ingyen megdarálom és kívánatra díjmentesen a bevásárlást haza szállítom. **Friss liptói túró** állandóan nagyban és kicsinyben kapható. **A híres szamosújvári gombákból nagy raktár.**

Lindenfeld J. Jenő,

fűszernagykereskedő.

Városház utca 2.

Telefon 79.

SOMOSSY LÁSZLÓ

DEBRECZEN, Kistemplombazár

Megérkeztek

**az őszi és teli divatkelme-
ujdonságok**

**FLANELLEK — SELYMEK
VELEZEK — BÁRSONYOK.
! Óriási választék!**

Kifutó fiu

felvétetik

Piac-utca 49., II. udvar.